บทคัดย่อดึงจากฐานข้อมูล จัดหน้าด้วยระบบอัตโนมัติ ไม่ใช่ต้นฉบับจากผู้เผยแพร่

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้ตามแนวคิด การกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ผู้วิจัย นางจุฑารัตน์ สุระโคตร

ปีการศึกษา 2568

บทคัดย่อ

ชื่อวิจัย การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้ตามแนวคิด

การกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ผู้วิจัย นางจุฑารัตน์ สุระโคตร

ปีที่วิจัย 2565-2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้ตามแนวคิดการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้ตามแนวคิดการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้ตามแนวคิดการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้ตามแนวคิดการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/7 โรงเรียนราชีเศลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 34 คน ได้จาก การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม ใช้ระยะเวลา ในการทดลอง 9 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาการทดลอง 18 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบวิเคราะห์เอกสาร 2) ประเด็นการสนทนากลุ่ม 3) แบบสอบถาม ความคิดเห็น 4) คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน 5) แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ ที่พัฒนาขึ้น 6) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 7) แบบทดสอบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 8) แบบประเมินรูปแบบตามมาตรฐานการประเมิน 4 ด้าน และ 9) แบบสอบถาม ความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที (t - test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้ตามแนวคิดการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมทักษะ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ พบว่า นักเรียนมีความเห็นว่าสภาพปัจจุบันโดยรวม ครูมีการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก (= 4.33, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติ มากที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาคือ และด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ จากการสนทนากลุ่มครูในโรงเรียน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา การจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ พบว่า ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิด ลงมือปฏิบัติตามความถนัด เกิดปฏิสัมพันธ์ สร้างความเชื่อมั่นต่อตนเองและผู้อื่น รู้จักการทำงานและแบ่งงานกันทำ ฝึกความมั่นใจในตนเองและ มีความรู้สึกที่เป็นอิสระโดยการเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถามได้ด้วยตนเอง

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับ การเรียนรู้ตามแนวคิดการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า 2.1 รูปแบบ การเรียนการสอน มี 7 องค์ประกอบหลัก คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการ จัดการเรียนรู้ 4) ระบบสังคม 5) ระบบสนับสนุน 6) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ และ 7) การประเมินผลรูปแบบ 2.2 ผลการตรวจสอบรูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พบว่า รูปแบบการเรียนการสอน มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับมาก และ 2.3 ผลการหาประสิทธิภาพ พบว่า รูปแบบการเรียนการสอน มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.90/82.29 ถือว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้ ตามแนวคิดการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า

3.1 นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 นักเรียนมีคะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม

คิดเป็นร้อยละ 87.39 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80

4. ผลการประเมินรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้ ตามแนวคิดการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า

4.1 รูปแบบการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เห็นว่ารูปแบบมีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ในระดับมากที่สุด (= 4.52, S.D. = 0.54)

4.2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้ตามแนวคิดการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด (= 4.51, S.D. = 0.61)

ที่อยู่อ้างอิง (URL) : https://publish.vichakan.net/show/1125
วันที่ดำเนินการเผยแพร่ : 1 เมษายน 2568
พิมพ์ : วันที่ 11 พฤศจิกายน 2569 เวลา 07.06 น.